

TÜRK

2025, Yıl/Year: 13, Sayı/Issue: 43, ISSN: 2147-8872

TÜRK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi

TURUK International Language, Literature and Folklore Researches Journal

Geliş Tarihi / *Date of Received: 03.09.2025*

Kabul Tarihi / *Date of Accepted: 12.12.2025*

Sayfa / *Page: 189-197*

Research Article / Araştırma Makalesi

Yazar / *Writer:*

Dr. Öğr. Üyesi Aynur Pala

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

aynur_pala@yahoo.com

ÖLÜ OZANLAR DERNEĞİ FİLMİNİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN ANALİZİ

Öz

Bu araştırmanın amacı, yönetmenliğini Peter Weir'in yaptığı *Ölü Ozanlar Derneği* (DeadPoetsSociety, 1989) filminin öğrencilerin sosyal değerleri içselleştirmelerine katkısını öğretmenlik meslek etiği açısından analiz etmektir. Film, 1959 yılında başarı odaklı bir yatılı okulda geçen olayları anlatırken, öğrencileri geleneksel kalıplardan çıkarmaya ve kendi seslerini duyurmaya teşvik eden sıra dışı bir öğretmen olan John Keating'in etkisiyle şekillenir. Keating'in "Carpe Diem – Günü Yaşa" öğretisi, gençlerin içsel dönüşümünü tetikler ve onları özgür düşünceye yönlendirir. Filmde bireysel özgürlük, sorumluluk, cesaret ve otoriteye karşı duruş ve eleştirel düşünme gibi değerler ön plana çıkmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizik kullanılmış; filmdeki karakterler, olay örgüsü, semboller ve diyaloglar üzerinden tematik kodlama yapılarak analiz edilmiştir. Film içeriği, "öğretmenlik değerleri", "karakter ve bireysel gelişim", "iş ahlakı ve etik" ve "toplumsal değerler" kodları üzerinden değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre filmin özellikle özgürlük ve bireysellik değerlerini yüceltmekte, buna karşın geleneksel otorite anlayışını sorguladığı sonucuna varılmıştır. Eğitimsel bağlamda film, öğretmenlik meslek etiği ve değerler eğitimi açısından önemli çıkarımlar sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Ölü Ozanlar Derneği, Değerler Eğitimi, Film Analizi, Öğretmenlik Meslek Etiği

ANALYSIS OF THE FILM *DEAD POETS SOCIETY* IN TERMS OF VALUES EDUCATION

Abstract

The aim of this study is to analyze *Dead Poets Society* (1989), directed by Peter Weir, in terms of its contribution to students' moral development and internalization of social values within the framework of teaching ethics. Set in a success-oriented boarding school in 1959, the film portrays the influence of John Keating, an unconventional teacher who encourages students to break away from traditional molds and discover their own voices. Keating's teaching of *Carpe Diem*—"Seize the Day"—triggers the inner transformation of the students and directs them toward independent thinking. The film highlights values such as individual freedom, responsibility, courage, resistance to authority, and critical thinking. The study employs the qualitative research method of document analysis, conducting thematic coding through an examination of the film's characters, plot, symbols, and dialogues. The film's content was evaluated under the categories of "values in teaching" "character and individual development," "work and professional ethics," and "social values." The findings indicate that the film particularly emphasizes the values of freedom and individuality while simultaneously questioning traditional notions of authority. In the educational context, the film offers significant implications for teaching ethics and values education.

Key words: *Dead Poets Society*, values education, analysis of the film, teaching ethics

GİRİŞ

Günümüz eğitim anlayışında, bireylerin yalnızca akademik bilgi ile değil; aynı zamanda değerlerle donatılması gerektiği kabul edilmektedir. Değerler, bireylerin düşünce, davranış ve yaşamlarını biçimlendiren temel ölçütlerdir ve toplumun sürekliliğini sağlama açısından eğitim süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır (Schwartz, 1994). Değerler eğitimi, bireyin toplumsal yaşamda uyumlu ve sorumlu bir şekilde var olabilmesi için gerekli olan temel ahlaki ilkelerin kazandırılmasını hedefler. Rokeach'a (1973: 5) göre değerler, bireyin yaşamına rehberlik eden ve davranışlarını **belirleyen** inançlar veya standartlardır. Değerler, birey için arzu edilir ve önemli olan hedefleri veya durumları temsil etmekte; dolayısıyla bireylerin seçimlerini ve davranışlarını şekillendirmektedir. Rokeach, değerleri iki ana kategoride ele almaktadır: **amaç değerler** ve **araçdeğerler**. Amaç değerler, bireyin yaşamında ulaşmak istediği nihai hedefleri ifade ederken (ör. mutluluk, özgürlük, barış), araç değerler bu hedeflere ulaşmada izlenen davranışsal veya karakter özelliklerini temsil etmektedir (ör. dürüstlük, azim, sorumluluk). Bu çerçevede değerler, hem bireysel

davranışların hem de toplumsal normların belirlenmesinde temel bir rol oynamaktadır. Değer boyutları şu şekilde açıklanabilir:

1. Bireysel Boyut

Bireysel boyut, değerlerin kişinin kendisiyle olan ilişkisini ifade eder. Bu boyutta değerler, kişinin düşünce, davranış ve duygularını yönlendirir. Kişinin kişilik gelişimi ve benlik saygısı ile bağlantılı olan dürüstlük, sabır, azim ve sorumluluk gibi değerler kişisel yaşama rehberlik etmekte ve karar alma süreçlerini etkilemektedir.

2. Toplumsal Boyut

Toplumsal boyut, değerlerin toplum içindeki işlevini ve insanlar arası ilişkileri düzenleyen yönünü ifade eder. Kültürel normlarla bağlantı olan adalet, dayanışma, saygı, yardımlaşma gibi değerler sosyal yaşamı düzenler ve uyumu sağlayarak insanların birlikte yaşamasına katkı sağlamaktadır.

3. Evrensel Boyut

Evrensel boyut, değerlerin tüm insanlık için geçerli ve kabul edilebilir olan yönünü ifade eder. İnsan haklarına saygı, özgürlük, barış, merhamet gibi insan hakları ve etik değerlerle bağlantılı olan bu değerler kültür, coğrafya ve zaman fark etmeksizin geçerlidir ve insanların ortak vicdanını oluşturmaktadır.

Değerler eğitimi alanında kullanılan temel yaklaşımlardan bazıları şunlardır:

1. Değer Aktarımı Yaklaşımı

Bu yaklaşımda değerler, büyük ölçüde **değişmez** kabul edilmektedir. Öğretmenin görevi, toplumsal ve evrensel değerleri öğrencilere **doğrudan aktarmak** ve onları benimsetmektir. Anlatım, öğüt verme, model olma ve rol oynama gibi yöntemler kullanılır. Amaç, öğrencinin değerleri sorgulamadan kabul etmesi değil, **toplumun benimsediği değerlerle bütünleşmesidir**.

2. Değer Açıklama Yaklaşımı

Bu yaklaşımda değerler bireylere **dayatılmaz**, aksine öğrencilerin kendi değerlerini **keşfetmeleri** amaçlanır. Öğrenciler farklı değerleri tanıyarak, kendi seçimlerini yapar ve bu seçimlerin gerekçelerini tartışır. “Senin için önemli olan nedir?” sorusu merkezde yer alır.

Öğretmen, **yol gösterici ve kolaylaştırıcı** rol üstlenir, bireyin öz farkındalığını güçlendirir. (Raths, Harmin, & Simon, 1966).

3. Değer Analizi Yaklaşımı

Burada değerler, bireylerin **eleştirel düşünme ve problem çözme** becerileriyle ele alınır. Öğrenciler bir değer sorununu, mantıklı düşünme, kanıt kullanma ve farklı bakış açılarını değerlendirme yoluyla analiz eder (Fraenkel 1977: 112) Amaç, öğrencilere **rasyonel karar verme** ve değer çatışmalarını çözme becerisi kazandırmaktır. Güncel olaylar, tartışmalar, vaka analizleri bu yaklaşımda sıkça kullanılır, eleştirel ve mantıklı düşünmeyi geliştirir.

4. Karakter Eğitimi Yaklaşımı

Bu yaklaşımda değerler, bireylerin **ahlaki karakterinin oluşumu** için temel kabul edilir. Değerler yalnızca teorik olarak öğretilmez, öğrencilerin değerleri **davranışa dönüştürmesi** önemlidir. Okul iklimi, öğretmenlerin rol model olması, toplumsal sorumluluk projeleri ve uygulamalı etkinliklerle desteklenir. Amaç, öğrencinin “iyi insan” ve “sorumlu yurttaş” olarak yetişmesi ve değerleri davranışa dönüştürmeleridir. (Lickona 1991:51).

Filmler ve Değerler Eğitimi İlişkisi

Filmler, bireylerin toplumsal, kültürel ve ahlaki değerlerle tanışmasında güçlü bir araçtır (Wilson 2005:14, Hanley2010: 37, Nucci vd.2014: 62). Hem açık bir şekilde (doğrudan öğüt vererek) hem de örtük bir biçimde (karakterlerin davranışları, olayların sonuçlarıyla) değer aktarımı yaparlar (Lickona1991: 51) Ryanvd.1999: 44, Wilson2005:14) Haksızlığa karşı duran kahramanlar ile adaleti (*12 Angry Men*) (Hanley2010:42, Wilson2005:18), zayıflara yardım eden karakterler ile empati ve merhameti (*Pay ItForward*) (Lickona, 1991: 51-80, Ryanvd. 1999:44), zorluklara rağmen pes etmeyenler ile (*ThePursuit of Happyness*) (Nuccivd. 2014:62) ve çalışkanlık ve toplumsal mücadeleleri işleyen filmler ile özgürlük ve insan hakları (*DeadPoetsSociety*) gibi değerler öğretilmeye çalışılmaktadır (Hanley, 2010; Wilson, 2005:16) Farklı kültürleri anlatan filmler ise hoşgörü ve kültürel çeşitlilik değerlerini yansıtmaktadır (Nuccivd: 2014: 15).

Filmler, izleyicinin empati kurmasını, karakterlerle özdeşleşmesini ve değer çatışmalarını deneyimlemesini sağlar (Ryan vd.1999: 46). Filmler, eğitim ortamlarında değerler eğitimi için hem doğrudan hem de dolaylı bir araçtır. Öğrenciler film aracılığıyla karakterlerle özdeşleşmekte, onların yaşadığı çatışmalar üzerinden değerleri sorgulamaktadır (Bowen, Glenn2013: 72). Günümüzde görsel medya, özellikle de filmler, değer aktarımında güçlü bir araç olarak öne çıkmaktadır. Filmler, hem bireysel hem de toplumsal deneyimleri dramatik kurgular aracılığıyla sunarak öğrencilerin soyut kavramları somutlaştırmasına yardımcı olur.(Wilson (2005:14), (Hanley 2010: 37)(Nucci vd. 2014:62) Literatürde TRT Çocuk yapımlarının (*Akıllı Tavşan Momo*, *Pırl*) empati ve yardımlaşma gibi değerleri yansıttığı (Özel ve vd: 2023: 534).Türk filmlerinde eğitim temalarının işlendiği (Arıcı2020: 95) ve uluslararası düzeyde ahlaki değerlerin (*sorumluluk, demokrasi, cesaret*) analiz edildiği (Humairevd.2023:61) görülmektedir. Bu bağlamda, filmlerin değerler eğitiminde sistematik biçimde kullanımı önem kazanmaktadır.

Değerler eğitimi açısından filmler, öğrencilerin filmi izlemeleri ve hangi değerleri gördüklerini tartışmaları ve öğretmenin film üzerinden etik ikilemler sunarak öğrencilerin eleştirel düşünmesini teşvik etmesi gibi yöntemler ile incelenebilmektedir. Filmler, yalnızca eğlence aracı değil, aynı zamanda estetik, kültürel ve eğitsel işlevler taşıyan çok boyutlu sanat eserleridir. Bu işlevler şunlardır:

1. Estetik İşlev

Filmler, sanat eseri olarak algılanırve görsel, işitsel ve anlatı teknikleriyle estetik deneyim sunar. Yönetmen, senarist, görüntü yönetmeni gibi sanatçılar aracılığıyla **yaratıcı ifade**gerçekleşir. Sinematografi, renk, ışık, müzik ve kurgu ile izleyiciye duygusal ve duyusalbir deneyim sunar. Estetik işlev, izleyicinin sanatsal beğeni ve yaratıcılığını geliştirmesine katkı sağlar. Sanatsal zevki ve yaratıcılığı geliştirir.

2. Kültürel İşlev

Filmler, bir toplumun kültürel değerlerini, normlarını ve tarihini yansıtır. Dil, gelenek, görenek, yaşam biçimi, toplumsal roller ve inançlar aracılığıyla kültürel farkındalık yaratır.

Farklı kültürlerden filmler, ötekini anlama ve kültürlerarası empati geliştirme imkânı sunar.

Kültürel işlev, toplumun geçmişine ve mevcut sosyal yapısına dair bilgiaktarımını sağlar. Toplum ve kültür bilincini artırır.

3. Eğitsel İşlev

Filmler, derslerde veya eğitim ortamlarında öğretim aracı olarak kullanılabilir. Tarih, edebiyat, değerler eğitimi, psikoloji gibi alanlarda somut örnekler ve olaylar üzerinden öğrenmeyi destekler. Öğrencilerin eleştirel düşünme, analiz, yorumlama ve empati becerilerini geliştirmeye katkı sağlar. Eğitsel işlev, öğrenmenin kalıcılığını artırır ve soyut kavramların somutlaştırılmasına yardımcı olur.

Bu çalışmada incelenmek üzere bireysel özgürlük, yaratıcılık ve insanın potansiyelini gerçekleştirme gibi evrensel değerlere güçlü bir vurgu yapan “Ölü Ozanlar Derneği” adlı film seçilmiştir. Filmde, geleneksel otorite anlayışı ile bireysel özgürlük arasındaki çatışma temel problem olarak ele alınmaktadır. *Ölü Ozanlar Derneği* (DeadPoetsSociety, 1989), Peter Weir tarafından yönetilmiş ve Robin Williams’ın canlandırdığı John Keating karakteriyle eğitim ve değerler alanında etkileyici bir film örneğidir. Film, özellikle öğretmenlik, karakter eğitimi, iş ahlakı ve değerler eğitimi açısından incelenmeye uygun bulunmuştur.

Araştırmanın Önemi

Mevcut literatürde değerler eğitimi araştırmaları genellikle ders kitapları, çocuk edebiyatı türleri, felsefi metinler üzerinden yürütülmektedir. Sinema filmlerinin değer aktarımındaki işlevini inceleyen az sayıda çalışma olmakla birlikte, özellikle “Ölü Ozanlar Derneği” filmi üzerine odaklanan sistematik bir değer analizi bulunmamaktadır. Bu film analizi, John Keating karakteri üzerinden öğretmenlik rolleri, rehberlik, özgür düşünme, cesaret verme gibi değerlerin pedagojik yansımalarını ortaya koyarak bu boşluğu doldurmaktadır. Değerler eğitimi literatüründe daha çok saygı, sorumluluk, yardımlaşma, doğruluk gibi geleneksel değerler öne çıkmaktadır. Ancak *eleştirel düşünme, özgür irade, bireysel tercih, kendini gerçekleştirme* gibi modern değerler hakkında film temelli analizler sınırlıdır. Bu filmde çatışmalar üzerinden özgürlük–otorite, bireysellik–uyum, yaratıcılık–disiplingibi karşıt değerleri inceleyerek literatüre katkı sağlamaktadır. Birçok araştırma bilişsel kazanımlar veya program analizlerine odaklanırken; öğrencilerin duygusal tepkileri, empati, ilham alma, model almagibi duyuşsal öğelerin nasıl oluştuğu az incelenmiştir. “Ölü Ozanlar Derneği”, karakterlerin değerlerin göstermesi açısından da önem arz etmektedir.

2. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. “Doküman analizi, araştırmalarda yazılı materyallerin sistematik olarak incelenmesi yoluyla veri elde etmeyi amaçlayan bir nitel araştırma yöntemidir. Bu yöntem, doğrudan gözlem ya da görüşme yapmanın mümkün olmadığı durumlarda araştırmacıya önemli bir veri kaynağı sunar. Resmî belgeler, raporlar, arşiv kayıtları, ders kitapları, günlükler, mektuplar, anket formları ya da basılı/dijital yayınlar bu yöntemde

incelenebilecek doküman türlerine örnektir” (Yıldırım vd. 2018: 189). Araştırmanın geçerliliğini artırmak için film defalarca izlenmiş, sahneler sistematik olarak çözümlenmiştir.

Film, görsel bir doküman olarak ele alınmış ve sahneler, karakterler, öğretmen öğrenci diyalogları ve öne çıkan simgesel öğeler (“CarpeDiem” sahnesi) belirlenen dört ana kategori altında analiz edilmektedir.

Bu kodlar şunlardır:

- Öğretmenlik Değerleri* (Rehberlik etme, öğrenciyi motive etme, yaratıcı öğretim),
- Karakter ve Bireysel Gelişim* (Özgüven, sorgulama, inisiyatif alma, kişisel sorumluluk),
- İş Ahlakı ve Mesleki Etik* (Kurumsal kurallar ile değerler çatışması, mesleki sorumluluk),
- Toplumsal Değerler* (Aile beklentileri, toplum baskısı, etik ve adalet).

Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla kategoriler ile ilgili uzman görüşü alınmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde bulgular, “öğretmenlik değerleri”, “karakter ve bireysel gelişim” ve “toplumsal” değerler ile ilgili bulgular başlıkları altında incelenmektedir.

3.1 Öğretmenlik Değerleriyle İlgili Bulgular

Filmde Keating’in öğrencileri masaların üzerine çıkmaya teşvik etmesi yaratıcı düşünme, cesaret, özgür ifade gibi değerler ile ilişkilendirilebilir. Derslerde şiir ve edebiyat yoluyla tartışma başlatması ise düşünme, ilham verme ve özgür düşünceyi teşvik eden roller üzerine güçlü mesajlar sunmaktadır. Todd’un Keating’e duyduğu saygı ve minnettarlığı “öğretmenlik değeri” ile ilişkilendirilebilir.

3.2 Karakter ve Bireysel Gelişim ile ilgili bulgular

Neil’in tiyatroya katılması, “kendini ifade etme”, “cesaret”, John Keating’in Todd’u sınıfta onu tahtaya kaldırıp hazırlıksız bir şekilde bir şiir okutması Todd’un özgüven kazanması, bireysel potansiyelini ortaya çıkarmanın önemini ve kişisel sorumlulukta cesaretin rolünü vurgulamaktadır. Charlie’nin okul kurallarını zorlaması “cesaret” ve “sorgulama” değeri olarak düşünülebilir.

3.3 İş Ahlakı ve Mesleki Etik ile İlgili Bulgular

Bu başlık altında Öğretmen Keating’in davranışları ile ilgili değerler şu şekilde özetlenebilir:

-Öğrencilerinin entelektüel, duygusal ve ahlaki gelişimini önemsemesi, onların sadece bilgiyle donatmakla yetinmeyip, onlara yaşamda anlam aramayı öğretmesi, sorumluluk bilincini kazandırması,

-Savunduğu değerlerle davranışlarının uyumlu olması ve “CarpeDiem” felsefesini sadece sözde bırakmayıp öğrencilerine uygulamalı biçimde deneyimlemesi dürüstlük ve tutarlılığı,

-Öğrenciler arasında ayrım yapmaması, hepsine fikirlerini ifade edebilecekleri demokratik bir ortam sunması adalet ve eşitliği,

-Ezberci ve otoriter anlayışın aksine, yaratıcı öğretim yöntemleri geliştirmesi (şiiri farklı şekillerde okutmak, sıranın üstüne çıkmak gibi) ise yenilikçi ve yaratıcılık değerleri ile ilişkilendirilebilir.

3.4 Toplumsal Değerler ile İlgili Bulgular

-Öğrencilerin fikirlerini açıkça söylemesi, tartışmalara katılması ve kendi kulüplerini (Ölü Ozanlar Derneği) kurmaları demokrasi değeri,

-Öğrencilerin birbirlerine destek olmaları, birlikte şiir okumaları, Neil'in oyun deneyiminde birbirlerini cesaretlendirmeleri dayanışma,

-Ailelerin ve okul yönetiminin baskıcı tavrı, otoriteye boyun eğme kültürü ile bireysel özgürlük arasındaki toplumsal çatışmayı

-Öğrenciler yaptıkları seçimlerin sonuçlarıyla yüzleşmeleri ve Keating de öğretmen olarak öğrencilerinin gelişiminden sorumluluk duyması, sorumluluk,

-Son sahnede öğrencilerin ayağa kalkarak öğretmenlerine destek vermesi, adalet ve vefa değeri ile ilişkilendirilebilir.

-Filmde aileler, okul yönetimi ve öğretmenler aracılığıyla itaat, disiplin ve otoriteye boyun eğme toplumsal değer olarak vurgulanmaktadır.

4. SONUÇ VE EĞİTİMSEL ÇIKARIMLAR ve ÖNERİLER

Ölü Ozanlar Derneği filmi, değerler eğitimi açısından bireysel özgürlük, sorumluluk, eleştirel düşünme ve cesaret gibi değerleri destekleyen bir içerik sunmaktadır. Film, öğretmenlerin yalnızca bilgi aktarıcı değil, aynı zamanda öğrencilerin değer gelişimine rehberlik eden bir rol üstlenmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Bu vurgu, Nucci, Narvaez ve Krettenauer'ın (2014) öğretmenlerin ahlaki ve karakter gelişimi üzerindeki belirleyici etkisine ilişkin bulgularıyla uyumludur. Eğitimsel bağlamda film, özellikle öğretmen adaylarının değerler eğitimi konusundaki farkındalıklarını geliştirmek için önemli bir materyal olarak değerlendirilebilir. Film, eğitimde otorite ile özgürlük arasındaki dengenin önemini göstermektedir. *Ölü Ozanlar Derneği*, eğitimde otorite ve özgürlük arasındaki dengenin önemini vurgulamaktadır. Keating karakteri, öğretmenlik meslek etiğinin rehberlik edici yönünü temsil ederken; okul yönetimi otoriteyi simgeler. Bu açıdan film, eğitimde demokratik ve özgürleştirici pedagojinin önemini ortaya koymaktadır. Keating karakterinin öğretmenlik anlayışı, Dewey'in (1938) "öğrenciyi merkeze alan demokratik eğitim" yaklaşımı ve Freire'nin (1970) özgürleştirici pedagojisi ile paralellik göstermektedir. Lovat ve Toomey (2009), öğretmen adaylarının değerler eğitimi uygulamalarını geliştirmek için gerçek yaşam durumlarıyla karşılaşmalarının ve vaka analizleri yapmalarının önemini vurgulamaktadır. *Ölü Ozanlar Derneği*, bu anlamda hem kuramsal hem de uygulamalı bir eğitim aracı olarak işlev görmektedir.

Film ayrıca, değer çatışmalarının öğrenciler üzerindeki etkilerini dramatik bir biçimde sergilemektedir. Neil'in intiharı ise literatürde "değer çatışması kaynaklı psikososyal tıkanma" olarak açıklanan duruma örnek teşkil etmektedir (Krettenauer & Hertz, 2015). Bu olay, baskıcı otoritenin bireysel özgürlük ve kimlik gelişimi üzerindeki yıkıcı etkisini dramatik biçimde görünür kılmaktadır.

(Erikson, 1968). Otoriter disiplin modelleri ile öğrenci merkezli demokratik yaklaşımlar arasındaki gerilimin öğrenciler üzerinde yaratabileceği baskı, pek çok araştırmada da ele alınmaktadır (Thornberg& Oğuz, 2013).

Filmler, değerler eğitimi açısından etkili bir öğretim materyali olarak kullanılabilir. Öğrencilerin soyut değerleri somutlaştırmalarına, duygusal bağ kurmalarına ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine katkı sağlar. Ancak bu süreç, öğretmen rehberliğinde yapılandırılmadığında yüzeysel kalabilmektedir. Bu nedenle, filmlerin ders planlarında etkinliklerle desteklenmesi, değer aktarımının kalıcılığını artıracaktır. Öğrencilere film gösterilip, ardından karakterlerin değerleri, etik kararları ve pedagojik yaklaşımları üzerine tartışmalar yapılabilir. Filmdeki sahneler, öğretmenlik veya iş ahlakı derslerinde vaka çalışması olarak kullanılabilir. Öğrenciler veya öğretmen adayları filmde aldıkları dersleri kendi deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi yaşam deneyimlerini ilişkilendiren günlükler yazmaları istenebilir. Masaların üzerine çıkma sahnesi gibi özgürlük sembolleri sınıf ortamında canlandırılarak öğrencilerin farklı bakış açıları geliştirmesi sağlanabilir. “Bir öğretmen öğrenciler için ne tür bir değer rehberi olmalıdır?” gibi sorularla tartışma oturumları yapılabilir.

Filmdeki değer anlayışı, günümüz eğitim sistemiyle karşılaştırılarak öğretmen adaylarının pedagojik farkındalıkları artırılabilir.

Kaynaklar

- Arıcı, Aydın (2020). “Eğitim temalı Türk filmlerinde yer alan değerlerin incelenmesi”. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 18(39), 45–62.
- Bowen, Glenn. (2013). “Document analysis as a qualitative research method”. *Qualitative Research Journal*, 13(2), 90–101.
- Fraenkel, Jack. R. (1977). “How to teach about values: An analytic approach”. *Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall*.
- Hanich, Julian., & Rossouw, M. P. (Eds.). (2023). “What is film good for? On the values of spectatorship. Edinburgh University Press.
- Hanley, J. (2010). Film as a tool for values education. *Educational Review*, 62(4), 467–479. <https://doi.org/10.1080/00131911.2010.487643>.
- Humaira, Ummu ve dv. (2023). “Analysis of moral values in “GIE” film by Riri Riza”. *Jurnal Bilingual*. 13(1):61-66DOI: [10.33387/j.bilingual.v13i1.6473](https://doi.org/10.33387/j.bilingual.v13i1.6473)
- Lickona, Thomas. (1991). “Educating for Character: How Our Schools Can Teach Respect and Responsibility”. New York: Bantam.
- Nucci, Lourdes vd. (2014). *Handbook of moral and character education* (2nd ed.). New York: Routledge.

- Özel, Özge ve Zehra, N. Küçük kart (2023). “TRT Çocuk Kanalındaki Çizgi Filmlerin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi: “Akıllı Tavşan Momo” ve “Pırıl” Örneği”, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. (36/2). <https://doi.org/10.19171/uefad.1267427>
- Raths, Lawrence. E.vd. (1966). “*Values and teaching: Working with values in the classroom*”. Columbus, OH: Charles Merrill.
- Rokeach, Milton. (1973). “The Nature of Human Values”. New York: Free Press.
- Ryan, Kenneth ve Karen Bohlin, (1999). *Building Character in Schools: Practical Ways to Bring Moral Instruction to Life*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Schwartz, Shalom H. (1994). Are there universal aspects in the structure and contents of human values? *Journal of Social Issues*, 50(4), 19–45.
- TRT Çocuk (2023). “Akıllı Tavşan Momo” ve “Pırıl” yayın akışı ve içerik özetleri. <https://www.trtcocuk.net.tr> (Erişim 18.08.2025).
- Wilson, John. C. (2005). Movies and values education: An analysis of how films teach values. *Journal of Moral Education*, 34(4), 453–465.
- Yıldırım, Ali ve Hakan Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Seçkin Yayıncılık.